

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/161/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118200540
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Galdunová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7118200540.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom v C. D. E., F. XXX/XX, zastúpeného Mgr. JUDr. Zoltánom Perhácsom, PhD., advokátom, so sídlom v Bratislave, Tichá 45, proti žalovanej: Slovenská republika, zastúpená Generálnou prokuratúrou SR, so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, o náhradu škodu, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 17. mája 2022 sp.zn. 35C/2/2018

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 17. mája 2022 č.k. 35C/2/2018-668.

Nepriznáva stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) rozsudkom zo dňa 17. mája 2022 č.k. 35C/2/2018-668 žalobu o zaplatenie majetkovej ujmy 69.365,34 € s príslušenstvom zamietol (výrok I.), v konaní o zaplatenie majetkovej ujmy žalovanej nepriznal voči žalobcovi náhradu trov konania (výrok II.) a v konaní o zaplatenie nemajetkovej ujmy žalobcovi priznal voči žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy 18.000 € (výrok III.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 69.365,34 € titulom majetkovej ujmy a sumy 100.000 € titulom nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla v súvislosti s nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci spolu s príslušným úrokom z omeškania. Úrok z omeškania neskôr špecifikoval ako 5 % z vyššie uvedených súd od 24.8.2017 do zaplatenia. V danom prípade nesprávny úradný postup, resp. nezákonné rozhodnutie bolo vydané dňa 8.2.2008, a to uznesenie vyšetrovateľa 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra zo dňa 8.12.2008 sp. zn. ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008, ktorým bolo voči nemu vznesené obvinenie za spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 20, § 326 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h/ Trestného zákona (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia“). Proti uzneseniu o vznesení obvinenia žalobca dňa 12.12.2008 podal sťažnosť. Uznesením sudcu pre prípravné konanie zo dňa 11.12.2008 sp. zn. BB-Tp 51/2008 bol žalobca vzatý do väzby. Proti uzneseniu o vzatí do väzby žalobca podal sťažnosť. Sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o vznesení obvinenia bola uznesením prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry generálnej prokuratúry (ďalej len „uznesenie prokurátora“) zo dňa 19.12.2008 sp. zn. VII/2 Gv 190/08 - 82 zamietnutá. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 21.1.2009 sp. zn. 2 Tošš 1/2009 sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o vzatí do väzby zamietol. Prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov podal na žalobcu Okresnému súdu Trebišov obžalobu sp. zn. 1Pv 62/12-2. Uznesením Okresného súdu Trebišov zo dňa 26.4.2012 sp. zn. 3T/26/2012 bola obžaloba odmietnutá a vec vrátená prokurátorovi. Prokurátor Okresnej prokuratúry

Trebišov dňa 5.6.2012 pod sp. zn. 1Pv/62/12-26 podal sťažnosť proti uzneseniu Okresného súdu Trebišov o odmietnutí obžaloby a vrátení veci. Sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry Trebišov dňa 5.6.2012 bola uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 31.12.2012 sp. zn. 4To/61/2012-847 zamietnutá. Dňa 7.10.2014 prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov opätovne podal na žalobcu Okresnému súdu Trebišov obžalobu za spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 20, § 326 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h/ Trestného zákona sp. zn. 1Pv/62/12/8811-105. Uznesením Okresného súdu Trebišov zo dňa 5.3.2015 sp. zn. 1T/42/2014 bola obžaloba odmietnutá a vec vrátená prokurátorovi. Prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov zo dňa 24.3.2015 pod sp. zn. 1Pv 62/12/8811-133 podal sťažnosť proti uzneseniu Okresného súdu Trebišov o odmietnutí obžaloby a vrátení veci. Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 21.12.2015 sp. zn. 8To/31/2015-1442 bolo uznesenie napadnuté prokurátorom zrušené. Rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 8.9.2016 sp. zn. 1T/42/2014 bol žalobca podľa § 285 písm. a/ Trestného zákona oslobodený spod obžaloby prokurátora z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré bol trestne stíhaný. Prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov proti rozsudku Okresného súdu Trebišov zo dňa 8.9.2016 sp. zn. 1T/42/2014 podal odvolanie. Žalobca k odôvodneniu odvolania prokurátora Okresnej prokuratúry Trebišov proti rozsudku Okresného súdu Trebišov zo dňa 8.9.2016 sp. zn. 1T/42/2014 podal písomné vyjadrenie datované dňa 2.12.2016. Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 13.3.2017 sp. zn. 8To/148/2016 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Trebišov proti rozsudku Okresného súdu Trebišov zo dňa 8.9.2016 sp. zn. 1T/42/2014. Rozsudok Okresného súdu Trebišov zo dňa 8.9.2016 sp. zn. 1T/42/2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13.3.2017 sp. zn. 8To/148/2016 nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 13.3.2017. Žalobca ako poškodený podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ako aj nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Listom zo dňa 5.12.2017 sp. zn. VI/4 Gc 154/17/1000-6 Generálna prokuratúra Slovenskej republiky upovedomila žalobcu, že ním uplatňovaný nárok na náhradu škody neuspokojí z dôvodu, že nie sú dané zákonné podmienky na uspokojenie žalobcom uplatňovaných nárokov.

Žalobca ďalej dôvodil, že nezákonného rozhodnutia sa orgán verejnej moci dopustil tým, že vydal uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 8.12.2008 sp. zn. ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008. Keďže trestné stíhanie žalobcu sa skončilo oslobodzujúcim rozsudkom, možno konštatovať, že všetky rozhodnutia vydané v trestnom konaní a vykonané úkony boli nezákonné. Oslobodzujúci rozsudok má rovnaké právne účinky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia, resp. zastavenie trestného stíhania. V konaní si žalobca uplatňuje nárok na náhradu skutočnej škody, ktorá spočíva: v ušlom zisku (čistý príjem) v sume 69.365,34 € (99 mesiacov - doba trvania trestného stíhania x 700,66 čistý mesačný príjem colník), o ktorý sa mohol skutočne zväčšiť (rozumnožiť) majetok žalobcu, k čomu však v dôsledku nezákonného trestného stíhania nedošlo, pretože bol v podstate z dôvodu trestného stíhania prepustený zo služobného pomeru colníka. Žalobca bol nespravodlivo trestne stíhaný od 8.12.2008 do 13.3.2017, teda viac ako 8 rokov (presne 99 mesiacov). Počas tejto doby nespravodlivého trestného stíhania bol vo väzbe, musel sa zúčastňovať na úkonoch prípravného konania tzv. policajného vyšetrovania a po podaní obžaloby aj na konaniach pred súdom, čo u žalobcu zanechalo trvalé následky a spôsobilo mu neopísateľné stresy a psychickú traumu. Každý sa na neho pozeral ako na zločincu z radov colníkov a svojim príbuzným, kamarátom a známym musel a žiaľ i dodnes musí vysvetľovať, že trestne stíhaný bol nezákonne. Dôsledky tohto trestného konania a v neposlednom rade väzobného stíhania boli v rozsahu, ktoré mali za následok absolútny úpadok kvality profesionálneho, spoločenského, rodinného aj finančného života žalobcu. Žalobca prišiel o pravidelný mesačný príjem, nedokázal zabezpečiť svoju rodinu a došlo k pokles jeho životného štandardu aj jeho blízkych. Počas trestného stíhania sa ocitol v izolácii vo všetkých oblastiach života, či už verejného, rodinného alebo pracovného. Napriek právoplatnému oslobodeniu v očiach mnohých ľudí zostane stále zločinom. V dôsledku trestného stíhania mal vážne problémy pri hľadaní zamestnania. Nemajetková ujma spočíva v odškodnení morálnej ujmy za psychické (najmä stres, frustrácia, citová úzkosť, trauma) a fyzické utrpenie, strádanie od začiatku trestného stíhania do jeho ukončenia a poškodenie povesti a sťaženia spoločenského uplatnenia v spoločenskom, občianskom a pracovnom postavení, došlo k narušeniu dobrej povesti v občianskej cti žalobcu a opovrhnutiu zo strany jeho okolia, narušeniu kontaktov a kladných vzťahov k tretím osobám. Rovnako došlo k narušeniu vzájomných vzťahov v oblasti rodinného života.

3. Súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 16.1.2020, kedy zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 18.000 € titulom nemajetkovej ujmy s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 18.000 € od 21.12.2017 do zaplatenia (výrok I.), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok II.), v konaní

o zaplataenie majetkovej ujmy žalovanej nepriznal voči žalobcovi náhradu trov konania (výrok III.), v konaní o zaplataenie nemajetkovej ujmy žalobcovi priznal voči žalovanému náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % z priznanej sumy 18.000 € (výrok IV.). Krajský súd v Košiciach rozsudkom č.k. 6Co/87/2020-451 potvrdil rozsudok v časti, v ktorej rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 16. januára 2020 č.k. 35C/2/2018-326 v časti zamietavého výroku, ktorou súd zamietol žalobu o zaplataenie nemajetkovej ujmy nad sumu 18.000 € s úrokom z omeškania za obdobie od 24.8.2017 do zaplataenia a v časti, ktorou zamietol úrok z omeškania za obdobie od 24.8.2017 do 20.12.2017 zo sumy 18.000 € a sumy 69.365,34 € (výrok I.), zmenil vyhovujúci výrok rozsudku v napadnutej časti príslušenstva tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi úrok omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 18.000 € od 3.4.2020 do zaplataenia a v prevyšujúcej časti žalobu o zaplataenie úrokov z omeškania zo sumy 18.000 € za obdobie od 21.12.2017 do 2.4.2020 zamietol (výrok II.) a zrušil rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 16. januára 2020 č.k. 35C/2/2018-326 v časti zamietavého výroku, ktorou súd zamietol žalobu o zaplataenie majetkovej ujmy 69.365,34 € s úrokom z omeškania 5 % ročne od 21.12.2017 do zaplataenia a vo výrokoch o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (výrok III.).

4. Predmetom konania po vrátení veci súdu prvej inštancie zostal nárok žalobcu na náhradu škody predstavujúci majetkovú ujmu vo výške 69.365,34 € s príslušenstvom spôsobenej nezákonným rozhodnutím - uznesením vyšetrovateľa 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra zo dňa 8.12.2008 sp. zn. ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008, ktorým bolo začaté trestné stíhanie voči žalobcovi, ktorý bol obvinený za spolupáchatelstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 20, § 326 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h/ Trestného zákona v súbehu so zločinom podielníctva podľa § 20, § 231 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. b/ Trestného zákona, ktoré trestné stíhanie malo mať za následok stratu očakávaného prínosu z príjmu žalobcu zo služobného pomeru, z ktorého mal byť uvoľnený Rozhodnutím o prepustení zo služobného pomeru. Žalobca žiadal majetkovú ujmu 69.365,34 € ako skutočnú škodu spočívajúcu v ušlom zisku predstavujúcom jeho čistú mesačnú mzdu 700,66 € za 99 mesiacov.

5. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 27 ods. 1, § 1, § 2, § 3 ods. 1 a 2, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 15 ods. 1 a 2, § 16 ods. 1 a 4 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov spolu s čl. 46 ods. 3 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky.

6. Poukázal na prejednací zásadu, ktorou je ovládané sporové konanie, a dôkazné bremeno ako zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, spolu s judikatúrou vo vzťahu k posudzovaniu príčinnej súvislosti v aplikačnej praxi a právnej teórii (rozhodnutia sp.zn. 25Cdo/1462/2003, 25Cdo/818/2005, 25Cdo/2706/2012, R 54/2003 NS ČR, 6MCdo/7/2013 NS SR, 28Cdo/4808/2010, 25Cdo/1619/2012, 25Cdo/4841/2009, R 54/2013 NS ČR).

7. Súd vykonal dokazovanie predloženými listinnými dôkazmi, výpoveďami účastníkov konania, svedkov. Z výplatnej pásky žalobcu za mesiac november 2008 súd zistil, že v danom mesiaci žalobca dosiahol čistý príjem 21.108 Sk (č.l. 129). Súd vykonal dokazovanie aj personálnym spisom žalobcu, z ktorého zistil, že obsahom personálneho spisu žalobcu nie je rozhodnutie o prepustení zo služobného pomeru. Žalobca v konaní tvrdil, že v danom rozhodnutí je uvedené iba to, že žalobca bol prepustený z dôvodu nezákonného trestného stíhania a nezákonného použitia obrazovo-zvukového záznamu. Takto prezentované dôvody prepustenia zo služobného pomeru žalovaná namietala a žiadala verifikovať, a preto súd bez riadneho preukázania listiny - Rozhodnutia o prepustení zo služobného pomeru nemohol z tvrdenia žalobcu vychádzať, pretože nešlo o zhodné tvrdenia strán sporu. Súd konštatoval, že v prípade, ak obsahom personálneho spisu zaobstaraného súdom nebolo rozhodnutie o prepustení zo služobného pomeru, bolo na žalobcovi túto skutočnosť preukázať, nakoľko uvedené rozhodnutie muselo byť žalobcovi riadne doručené.

8. Vychádzal z úvahy, že v prípade prepustenia príslušníka Policajného zboru zo služobného pomeru ide o personálne opatrenie za porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti, ktoré nemožno stotožňovať s trestnoprávnou zodpovednosťou. Porušenie služobnej prísahy nemusí dosiahnuť intenzitu trestného činu a dôvody prepustenia príslušníka Policajného zboru zo služobného pomeru môžu byť napriek tomu splnené. V rámci personálneho konania sa konanie príslušníka Policajného zboru neposudzuje z hľadiska vykazovania znakov trestného činu, ale ako konanie v rozpore so služobnou

prísahou. Nie každé porušenie zákona musí byť trestným činom alebo priestupkom. Najvyšší súd vo svojej ustálenej judikatúre k v tomto konaní posudzovanému právnomu problému opakovane uvádza, že „... Trestné konanie pred orgánmi činnými v trestnom konaní a konanie o prepustení žalobcu zo služobného pomeru sú dve odlišné konania, zverené zákonmi odlišným orgánom, upravené odlišnými právnymi predpismi. Otázka trestnoprávnej zodpovednosti nie je zhodná so skutočnosťami, ktoré tvoria podklad pre prijaté personálne opatrenie - prepustenie zo služobného pomeru...Správne orgány vo veciach služobného pomeru policajtov majú totiž zákonom danú kompetenciu konať samostatne, nezávisle od výsledkov iného napr. trestného konania. Ani samotný záver orgánov činných v trestnom konaní o vine resp. nevine žalobcu zo spáchania trestného činu nemôže mať žiaden vplyv na závery orgánov v personálnom konaní. Prípadný oslobodzujúci rozsudok taktiež neznamena, že žalobca sa nedopustil porušenia služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, pretože takéto porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti nemusí dosahovať intenzitu trestného činu.“ (napr. rozhodnutia 1Sžo/113/2008 z 26. mája 2009, 1Sžo/385/2009 z 22. marca 2011, 4Sžo/10/2011 z 23. marca 2011)... ustálenú súdnu prax, ktorá dôsledne rozlišuje medzi stíhaním príslušníka Policajného zboru za to isté konanie (za ten istý skutok) v trestnom konaní a v personálnom konaní o prepustenie zo služobného pomeru. Judikatúra najvyššieho súdu sa ustálila na tom, že prípadné oslobodenie príslušníka Policajného zboru v trestnom konaní ešte neznamena, že tento sa identickým konaním nedopustil porušenia služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, ktoré by zakladalo dôvod na prepustenie zo služobného pomeru (nález sp. zn. IV. ÚS 296/2014).

9. Súd vychádzal z predložených listinných dôkazov tak, ako ich žalobca doručil pri podaní žaloby, pretože tento žiadne ďalšie dôkazy v konaní nedoplnil, resp. nepredložil, a to aj napriek skutočnosti, že mal vedomosť o tom, že v personálnom spise žalobcu chýba rozhodnutie o prepustení zo služobného pomeru. Uvedené vyplýva aj zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 16.1.2020 (č.l. 317), kedy bolo konštatované samosudkyňou a aj advokátom žalobcu (po tom, čo nahliadol do pripojeného personálneho spisu žalobcu), že dané rozhodnutie sa v spise nenachádza. Na základe uvedeného súd prvej inštancie konštatoval, že argumentácia žalobcu o tom, že skutok, pre ktorý bolo vedené trestné stíhanie bol skutkom totožným, identickým s dôvodom prepustenia žalobcu, ostalo len v rovine ničím nepodloženým tvrdením. Taktiež tvrdenie o tom, že vyšetrovateľ policajného zboru v rozpore s § 69 Trestného poriadku poskytol zamestnávateľovi žalobcu nezákonne získaný dôkaz (obrazovo-zvukový záznam), nebolo v konaní preukázané. Žalobca nepredložil súdu uznesenie inšpekčného orgánu, ktoré malo konštatovať tento nesprávny postup (na ktoré v konaní iba poukazoval, avšak nepreukázal).

10. Vzhľadom na uvedené súd uzavrel, že nemohol (automaticky a bez zákonného podkladu) konštatovať, že k prepusteniu žalobcu zo služobného pomeru došlo iba a len v dôsledku nezákonného trestného stíhania začatého voči žalobcovi na základe uznesením vyšetrovateľa 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra zo dňa 8.12.2008 ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008. Navyiac sám žalobca v konaní uviedol, proti tomuto rozhodnutiu nepodal opravný prostriedok, t.j. sa riadne a včas nebránil všetkými dostupnými prostriedkami.

11. Okrem iného súd prvej inštancie poukázal na to, že v súdnom konaní je nutné striktné rozlišovať medzi uznesením o vznesení obvinenia a rozhodnutím o prepustení zo služobného pomeru, ktorý je svojou povahou administratívnym rozhodnutím. Ak aj v trestnom konaní došlo k oslobodeniu od obžaloby alebo k zastaveniu trestného stíhania, nemôže to automaticky bez ďalšieho znamenať, že predmetný skutok nemohol byť posúdený ako disciplinárne previnenie, s ktorým by mohlo byť spojené aj prepustenie zo služobného pomeru. Všeobecný súd v konaní nemôže toto rozhodnutie vecne preskúmať navyiac, ak takéto rozhodnutie nebolo súdu vôbec predložené. Preto súd konštatoval, že v konaní nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi trestným stíhaním žalobcu a majetkovou škodou spočívajúcou v ušlom zisku z ukončenia služobného pomeru.

12. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP s poukazom na to, že teória hovorí, že pri priznávaní náhrady trov konania je na prvom mieste zásada úspechu, ktorú je potrebné uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závislé od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Na druhej

strane niekedy strany zámerne výšku sporu nadhodnotia, aby napr. odmena advokáta bola čo najvyššia a podobne. Ako prevencia proti uvedenému je potom vhodným riešením rozhodnutie súdu, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej). Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech o veci“ (§ 255 CSP).

13. Proti uvedenému rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/ a h/ CSP a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie (zaviaže žalovanú na náhradu majetkovej ujmy v sume 69.365,34 € s príslušenstvom).

14.1. Žalobca má za to, že jednoznačne preukázal všetky predpoklady objektívnej zodpovednosti žalovaného za škodu, t.j. súčasné splnenie piatich podmienok: 1. existencia nezákonného rozhodnutia, 2. vznik škody - ušlý zisk, 3. príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vzniknutou škodou, 4. vznik nemateriálnej ujmy vo sfére osobnostných práv a príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom nemajetkovej ujmy. Vytkol súdu prvej inštancie nedostatky v skutkových zisteniach, na ktorých súd založil svoje právne závery o tom, že mu nevznikla žiadna majetková škoda a zároveň namietal, že súd prvej inštancie dostatočne neodôvodnil svoje rozhodnutie.

14.2. Dôvodil, že v priebehu konania navrhol vykonať dôkaz pripojením svojho osobného spisu, ktorým chcel preukázať, že k jeho prepusteniu zo služobného pomeru došlo z dôvodov totožných (identických) s uznesením o vznesení obvinenia, resp. obžalobou. Zdôraznil, že osobný spis vedie služobný úrad a zakladajú sa doň všetky písomnosti týkajúce sa služobného pomeru colníka, pričom on nedisponoval originálom rozhodnutia o prepustení zo služobného pomeru, preto (aby nevznikli pochybnosti o pravosti fotokópii) navrhol vykonať takýto dôkaz. Keďže za vedenie osobného spisu zodpovedá služobný úrad, má za to, že mu nemožno pričítať neunesenie dôkazného bremena ohľadom dôvodov jeho prepustenia zo služobného pomeru.

14.3. Ďalej poukázal na to, že subjektívnu a aj objektívnu lehotu na podanie návrhu na obnovu konania, v ktorom by sa domáhal zrušenia rozhodnutia o prepustení zo služobného pomeru colníka, zmeškal nie z vlastnej viny, ale z dôvodu dĺžky trvania trestného stíhania (ktoré skončilo až právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom po uplynutí stanovenej lehoty v zákone o štátnej službe colníkov). Vzhľadom na totožné dôvody, pre ktoré došlo k prepusteniu zo služobného pomeru a ktoré boli uvedené v uznesení o vznesení obvinenia, má za to, že rozhodnutie o prepustení zo služobného pomeru sa opiera jedine o uznesenie o vznesení obvinenia.

14.4. Žalobca má za to, že niet pochyb o tom, že nebyť nezákonného trestného stíhania a následného prepustenia zo služobného pomeru colníka, vznikol by mu ušlý zisk v zmysle straty očakávaného prínosu charakterizovaný ako to, čo by dosiahol, keby nedošlo k jeho nezákonnému trestnému stíhaniu a následnému prepusteniu zo služobného pomeru colníka.

15. Žalovaná sa k podanému odvolaniu vyjadrila písomne tak, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za správny a zákonný, vydaný v intenciách zrušujúceho rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/87/2020, pričom odvolanie podľa nej neobsahuje žiadne právne relevantné skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok nezákonnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Navrhla preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

16. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. b/, d/ a h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

17. Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

18. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 19. septembra 2023 o 09.25 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 12.09.2023 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1,3 CSP.

19. Žalobca uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/ a h/ CSP, t.j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že

došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (b), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (d) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h).

20. Odvolací súd dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody neboli naplnené.

21. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver.

22. Žalobca v odvolaní argumentuje skutočnosťami, ktoré uvádzal už v konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní daného sporu, preto jeho odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujú prijať iné závery.

23. Odvolací súd nezistil ani žiadne vady konania, ktoré by napĺňali odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/ a d/ CSP. K odvolacej námietke žalovaného, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je dostatočné, odvolací súd uvádza, že aj keď právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, v danom prípade rozsudok súdu prvej inštancie spĺňa kritéria pre odôvodnenie rozhodnutí podľa ust. § 220 ods. 2 CSP a nemožno ho považovať za nepreskúmateľný. Súd prvej inštancie dostatočne vysvetlil svoje úvahy, na základe ktorých dospel k záveru, že žalobcom uplatnený nárok nie je dôvodný v celom rozsahu, t.j. z akých dôvodov žalobu v časti o zaplatenie majetkovej ujmy 69.365,34 € s prísl. zamietol. V danom prípade tak nedošlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP ako sa domnieval odvolateľ.

24. Súd svoje úvahy, ako dospel k skutkovým a právnym záverom, podrobne uviedol v odôvodnení napadnutého rozsudku s poukazom na zistený skutkový stav a právne predpisy, ktoré aplikoval a odôvodnenie rozsudku dáva odpoveď na odvolacie námietky žalobcu.

25. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku, na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP) a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku uvádza nasledovné:

26. Po vrátení veci predmetom konania ostal žalobcom uplatnený nárok na náhradu škody predstavujúcej majetkovú ujmu vo výške 69.365,34 € spočívajúcu v ušlom zisku. Nárok bol vypočítaný za dobu trvania trestného stíhania 99 mesiacov krát čistý mesačný príjem colníka 700,66 € (o ktorý sa podľa žalobcu mohol zväčšiť jeho majetok, ak by nebol prepustený zo služobného pomeru colníka).

27. Súd prvej inštancie žalobu v tejto časti v celom rozsahu zamietol z dôvodu, že žalobca neunesol dôkazné bremeno na preukázanie svojho tvrdenia o jeho prepustení zo služobného pomeru len v dôsledku nezákonného trestného stíhania (ktorá skutočnosť bola medzi stranami sporná, nakoľko žalovaná to rozporovala), keďže žalobca v konaní nepredložil rozhodnutie o prepustení zo služobného pomeru, a to napriek tomu, že mal vedomosť o tom, že v personálnom spise žalobcu (ktorý dôkaz navrhol v konaní na preukázanie svojich tvrdení) rozhodnutie o prepustení zo služobného pomeru chýbalo (súd tu poukázal na zápisnicu o pojednávaní zo dňa 16.1.2020).

28. Odvolací súd sa s uvedeným záverom súdu prvej inštancie plne stotožňuje, pričom neobstojí argumentácia žalobcu o nesprávnosti týchto úvah v dôsledku toho, že za vedenie osobného spisu je zodpovedný služobný úrad.

29. Konanie o náhradu škody - majetkovú ujmu je sporovým konaním, ktoré je ovládané zásadou kontradiktórnosti v zmysle čl. 8 Základných princípov CSP. V zmysle tejto zásady strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

30. Táto zásada následne nachádza svoje vyjadrenie v ust. § 132 CSP, ktoré určuje náležitosti žaloby tak, že sú nimi aj pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností a označenie dôkazov na ich

preukázanie. Žalobca pritom k žalobe pripojí dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa. Súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná a bez návrhu môže vykonať iba dôkaz, ktorý vyplýva z verejných registrov a zoznamov, ak tieto registre alebo zoznamy nasvedčujú, že skutkové tvrdenia strán sú v rozpore so skutočnosťou (§ 185 ods. 2 CSP). Súd teda môže skutkový stav zisťovať a na jeho základe robiť právne závery len z dôkazov, ktoré mu strany predložili. Inak povedané, skutkový stav je súdom zisťovaný v rozsahu sporovými stranami tvrdenom, za pomoci dôkazov označených (navrhnutých) sporovými stranami. V tom zmysle platí, že čo nie je dokázané, je to isté, akoby nebolo (idem est non esse aut non probari). V prípade, že jedna sporová strana svoje tvrdenia nepreukáže, znamená to, že neuniesla dôkazné bremeno, čo má pre ňu procesný následok v podobe straty (neúspechu) sporu (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/110/2018).

31. V sporovom konaní platí zásada dispozičná a prejednacia, v zmysle ktorej je zásadne vecou strán sporu tvrdiť skutočnosti a označiť dôkazy na preukázanie svojich skutkových tvrdení. Pretože v sporovom konaní stoja strany proti sebe a majú opačný záujem na výsledku konania, povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť zaťažuje každú zo sporových strán v úplne inom smere. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na stranách sporu. Každá zo sporových strán musí v závislosti na hypotéze právnej normy tvrdiť skutočnosti a označiť dôkazy, na základe ktorých bude môcť súd rozhodnúť v ich prospech (bremeno tvrdenia a bremeno dôkazu). Strana sporu, ktorá neoznačila dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie prípadné nepriaznivé následky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré vychádza zo skutkového stavu zisteného na základe ostatných vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú aj toho účastníka, ktorý síce navrhol dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, avšak hodnotenie vykonaných dôkazov súdom smerovalo k záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení sporovej strany. Civilný sporový poriadok (CSP) vymedzuje tzv. dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok konania, keďže je určovaná výsledkom vykonaného dokazovania. Procesný zmysel dôkazného bremena vzniká predovšetkým v takej dôkaznej situácii, keď aktívna strana sporu bezo zbytku splní svoju povinnosť tvrdenia, aj povinnosť dôkaznú. Jeho pravým cieľom je umožniť súdu vydať rozhodnutie aj v tých prípadoch, kedy určitá skutočnosť, v spore podstatná, nebola (v zmysle že ani byť nemohla) dokázaná, teda v prípadoch, kedy výsledok hodnotenia dôkazov neumožnil súdu prijať ani záver o pravdivosti tejto skutočnosti, ale ani záver o tom, že by bola nepravdivá. Aj v týchto prípadoch (tzv. dôkaznej núdze) musel súd rozhodnúť v neprospech strany sporu, v ktorej záujme bolo podľa hmotného práva preukázať tvrdenú skutočnosť. Dôsledkom toho, že tvrdenie strany sporu nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) na základe navrhnutých dôkazov, je pre túto stranu nepriaznivé rozhodnutie.

32. V prejednávanej veci žalobca tvrdil, že k jeho prepusteniu zo služobného pomeru došlo iba z dôvodu nezákonného trestného stíhania. Preukázanie dôvodov, pre ktoré došlo k prepusteniu žalobcu zo služobného pomeru, preto bolo nevyhnutné na preskúmanie tvrdenia žalobcu, že jediným dôvodom jeho prepustenia bolo nezákonné trestné stíhanie. Je teda zrejmé, že práve žalobcu zaťažovalo dôkazné bremeno na preukázanie dôvodov, pre ktoré došlo k prepusteniu, t.j. preukázanie, čo bolo obsahom rozhodnutia o jeho prepustení zo služobného pomeru.

33. Žalobca na preukázanie svojho tvrdenia označil dôkazný prostriedok - jeho osobný spis, s ktorého obsahom sa súd oboznámil a z takto vykonaného dokazovania vyplynulo, že v osobnom spise sa rozhodnutie o prepustení nenachádza. Preto pokiaľ žalobca mal vedomosť, že v ním navrhnutom dôkaze – jeho osobnom spise - sa nenachádza rozhodnutie o jeho prepustení, bolo jeho povinnosťou (resp. v jeho záujme) v konaní označiť a predložiť iný dôkaz na preukázanie svojho tvrdenia, t.j. uvedené rozhodnutie, a to bez ohľadu na to, že nedisponoval jeho originálom, mal predložiť aspoň jeho fotokópiu. Pokiaľ by žalovaná namietala pravdivosť tejto listiny vo forme fotokópie, mohlo to byť prípadne predmetom ďalšieho dokazovania.

34. Bez predloženia takejto listiny je nevyhnutné konštatovať, že práve žalobca neuniesol dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení.

35. Súd prvej inštancie pritom správne vychádzal z úvahy, že bez preskúmania obsahu rozhodnutia o prepustení zo služobného pomeru nemohol automaticky konštatovať, že k prepusteniu došlo len v dôsledku nezákonného trestného stíhania, pričom správne poukázal aj na tú skutočnosť, že žalobca proti tomuto rozhodnutiu nepodal opravný prostriedok, t.j. sa riadne a včas nebránil všetkými dostupnými prostriedkami.

36. Správne súd prvej inštancie vychádzal z úvahy, že v súdnom konaní je nutné striktné rozlišovať medzi uznesením o vznesení obvinenia a rozhodnutím o prepustení zo služobného pomeru, ktoré je svojou povahou administratívnym rozhodnutím. Všeobecný súd v konaní nemôže takéto rozhodnutie vecne preskúmať (pričom, ak aj v trestnom konaní došlo k oslobodeniu od obžaloby, nemôže to automaticky bez ďalšieho znamenať, že predmetný skutok nemohol byť posúdený ako disciplinárne previnenie, s ktorým mohlo byť spojené aj prepustenie zo služobného pomeru). Judikatúra najvyššieho súdu sa ustálila na tom, že prípadné oslobodenie v trestnom konaní ešte neznamená, že sa príslušník identickým konaním nedopustil porušenia služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti, zvlášť hrubým spôsobom, ktoré by zakladalo dôvod na prepustenie zo služobného pomeru, kde súd správne poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 296/2014. Súdna prax potvrdená aj rozhodnutím Ústavného súdu SR už teda jasne ustálila, že vecná i procesná oddelenosť rozhodnutí vydaných v trestnom konaní od rozhodnutí administratívnych, sama o sebe vylučuje priamu kauzálnu previazanosť ich vzniku a trvania (t.j. vylúčila existenciu príčinnej súvislosti medzi stratou na zárobku zo služobného pomeru a nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia aj za situácie, keď na trestné stíhanie nadväzovalo rozhodnutie o prepustení zo služobného pomeru, a to aj v prípade, ak dôvody boli totožné). Oprávnenie preskúmať dôvodnosť a správnosť rozhodnutia o prepustení zo služobného pomeru patrí do právomoci správneho súdnictva (všeobecný súd nie je oprávnený uvedené skúmať), pričom dôvodnosť prepustenia spočíva na posúdení, či zo strany žalobcu došlo k relevantnému porušeniu služobnej prísahy a disciplíny. Pokiaľ nedošlo k zrušeniu rozhodnutia o prepustení zo služobného pomeru, všeobecný súd nemá inú možnosť iba z neho vychádzať, t.j. nemá možnosť v sporovom konaní preskúmať jeho vecnú správnosť.

37. Právna prax už teda dala odpoveď aj na otázku ne/existencie príčinnej súvislosti medzi stratou na zárobku zo služobného pomeru a nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia, a to aj za situácie, keď na trestné stíhanie nadväzoval personálny rozkaz o prepustení zo služobného pomeru. Vychádza pritom z potreby striktného rozlišovania medzi rozhodnutím o vznesení obvinenia a personálnym rozkazom, ktorý je svojou povahou administratívnym rozhodnutím vydaným v správnom konaní. Vecná i procesná oddelenosť rozhodnutí vydaných v trestnom konaní od rozhodnutí administratívnych sama o sebe vylučuje priamu kauzálnu previazanosť ich vzniku a trvania. Súd prvej inštancie sa uvedeným dôsledne riadil.

38. V dôsledku existencie rozhodnutia o prepustení zo služobného pomeru potom jednoznačne došlo aj v preskúmanom prípade k prerušeniu príčinnej súvislosti medzi žalobcom tvrdenou škodou spočívajúcou v ušlom zisku a nezákonným rozhodnutím (vznesením obvinenia), nakoľko vydanie rozhodnutia o prepustení zo služobného pomeru je potrebné považovať za novú okolnosť, ktorá pôsobila ako samostatná príčina, ktorá vyvolala vznik škody (tak, ako na to správne poukázal aj súd prvej inštancie).

39. Je potrebné uviesť, že pokiaľ žalobca k odvolaniu pripojil rozhodnutie o prepustení zo služobného pomeru, jedná sa o novotu v konaní.

40. Podľa § 149 CSP, prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

41. Podľa ust. § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

42. Odvolací súd s poukazom na ust. § 366 CSP konštatuje, že dôkaz - rozhodnutie o prepustení zo služobného pomeru nespĺňa podmienku novôt v odvolacom konaní, pretože sa netýka procesných podmienok, vylúčenia sudcov alebo nesprávneho obsadenia súdu, nemá byť ním preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a nejde o prípad, že

by ich odvolateľ (žalobca) bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Žalobca žiadnym spôsobom neosvedčil dôvody, pre ktoré nemohol tento dôkaz predložiť (uplatniť) pred súdom prvej inštancie.

43. Vzhľadom na nesplnenie vyššie uvedených podmienok odvolací súd nemohol prihliadnuť na tento nový dôkaz.

44. Zo všetkých uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil, vrátane vecne správnych výrokoch o trovách konania.

45. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, preto mu nevznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Takýto nárok vznikol úspešnej žalovanej, ktorej však preukázateľne žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto odvolací súd rozhodol tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

46. Krajský súd v Košiciach rozhodol v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 poslednej vety CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).